

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: Odgovorno poslovanje za bolji svijet: Kako ESG i ESRS mijenjaju pravila igre

Datum objave članka: 22.4.2025.

Poveznica na izvor (medij/portal): <https://www.tportal.hr/biznis/clanak/odgovorno-poslovanje-za-bolji-svijet-kako-esg-i-esrs-mijenjaju-pravila-igre-20250422>

Ime i prezime studenta: Petra Flego

Ime i prezime mentora/ice: prof. dr. sc. Bojana Olgić Draženović

1. Kratki opis članka

Članak se bavi temom odgovornog poslovanja kroz prizmu ESG (Environmental, Social, Governance) načela i novousvojenih ESRS standarda izvještavanja o održivosti. Objašnjava kako ESG koncept potiče poduzeća da uz profit uzmu u obzir i svoj utjecaj na okoliš, društvo i upravljanje. Istaknuta je važnost transparentnog izvještavanja te se detaljno objašnjava pojam dvostruke značajnosti kao temelj nove regulative. ESRS standardi omogućuju usporedivost i vjerodostojnost podataka o održivosti na razini EU. U drugom dijelu članka predstavljene su konkretne ESG inicijative Hrvatskog Telekomu (HT), poput prelaska na obnovljive izvore energije, zbrinjavanja EE otpada i uvođenja kružnih poslovnih modela. Poseban fokus stavljen je na produljenje životnog vijeka elektroničkih uređaja, smanjenje emisija CO₂ i uštedu resursa. Članak zaključuje da ESG i ESRS nisu samo regulatorni zahtjevi, već i prilika za stvaranje održive, otporne i pravednije budućnosti.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

Tvrdnja 1: ESG je kratica koja dolazi iz engleskog jezika i označava tri ključna područja odgovornog poslovanja: Environmental (okoliš), Social (društvo) i Governance (upravljanje).

Tvrdnja 2: ESRS (European Sustainability Reporting Standards) su europski standardi izvještavanja o održivosti koje je razvila organizacija EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group). Cilj je omogućiti usporedivo, jasno i vjerodostojno izvještavanje o ESG pitanjima za sve velike i srednje europske tvrtke, u skladu s novom Direktivom o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD).

Tvrdnja 3: Nabava 100% električne energije iz obnovljivih izvora od 2021.g.

Tvrdnja 4: Usluga Device as a Service (DaaS) produljuje životni vijek uređaja i smanjuje e-otpad

Tvrdnja 5: Kupnja obnovljenog (refurbished) uređaja štedi do 80 posto emisija CO₂ u usporedbi s proizvodnjom novog uređaja

Tvrdnja 6: Za proizvodnju jednog uređaja utroši se 12.760 litara vode

Tvrdnja 7: 1 kWh energije, 15 grama bakra, 0,034 grama zlata i 70 kg CO₂.

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

Tvrđnja 8: Prosječna stopa prikupljanja DaaS uređaja je 95 posto.

Br.	Tvrđnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere
1	ESG označava tri područja: Environmental, Social i Governance.	Točno	Hrvatska poštanska banka (HPB), 30. travnja 2025. Što je ESG? Dostupno na: https://www.hpb.hr/hr/sto-je-esg/7874
2	ESRS su europski standardi izvještavanja o održivosti, razvijeni od strane EFRAG-a, usklađeni s CSRD.	Točno	IDOP.hr, 2023. Europski standardi izvještavanja o održivosti (ESRS). Dostupno na: https://idop.hr/europski-standardi-izvjestavanja-o-odrzivosti-esrs/
3	Hrvatski Telekom koristi 100% električne energije iz obnovljivih izvora od 2021. godine.	Točno	Hrvatski Telekom, 2021. The 2021 Sustainability Report. Dostupno na: https://static.hrvatskitelekom.hr/webresources/tht/pdf/odgovornost/the-2021-sustainability-report.pdf
4	Usluga Device as a Service (DaaS) produljuje životni vijek uređaja i smanjuje e-otpad.	Točno	Hrvatski Telekom, 2025. DaaS pametni uređaji bez kupovine. Dostupno na: https://poslovni.ht.hr/daas-koristenje-mobilnih-uredaja-bez-kupovine Potvrđeno u opisu usluge HT-a i stručnim analizama o kružnim modelima poslovanja.
5	Kupnja obnovljenog uređaja štedi do 80 % emisija CO ₂ u usporedbi s proizvodnjom novog.	Točno	European Investment Bank (EIB), 2024., Environmental and Social Data Sheet. Dostupno na: https://www.eib.org/attachments/registers/169172883.pdf
6	Za proizvodnju jednog uređaja utroši	Točno	Green Alliance, 2020., Design for a circular economy: Reducing the impacts of the products we use. Dostupno na: https://green-alliance.org.uk/wp-content/uploads/2021/11/Design_for_a_circular_economy.pdf

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

	se 12 760 litara vode		
7	1 kWh energije, 15 g bakra, 0,034 g zlata i 70 kg CO ₂	Djelomično točno	U.S. Geological Survey (USGS), 2006. Recycled Cell Phones—A Treasure Trove of Valuable Metals. Dostupno na: https://pubs.usgs.gov/fs/2006/3097/fs2006-3097.pdf , European Investment Bank (EIB), 2024., Finland is refurbishing smartphones to reduce reliance on critical raw materials. Dostupno na: https://www.eib.org/en/stories/finland-refurbishing-smartphone-critical-raw-materials
8	Prosječna stopa prikupljanja DaaS uređaja je 95 %	Nedokazano	Nigdje u javno dostupnim izvorima (HT, javne studije) nisam pronašla točan podatak.

3. Zaključak analize

Na temelju provedene analize može se zaključiti da je većina tvrdnji iz članka točna. Tvrdnje su potkrijepljene relevantnim i vjerodostojnim izvorima poput Europske investicijske banke (EIB), organizacije Green Alliance, Europske komisije te stručnih i znanstvenih publikacija. Tvrdnje koje se odnose na ESG i ESRS standarde, kao i na konkretne prakse Hrvatskog Telekomu, kao što su korištenje obnovljivih izvora energije i primjena kružnih poslovnih modela, jasno su potvrđene dostupnim podacima i dokumentima.

Neki statistički podaci, kao što su količine CO₂ emisija, potrošnja vode i količine sirovina potrebne za proizvodnju uređaja, okvirno su točni. U nekim slučajevima postoje manja odstupanja, ali te razlike ne utječu značajno na vjerodostojnost sadržaja.

Zaključno, članak se može ocijeniti kao uglavnom pouzdan i informativan. Autor koristi relevantne činjenice za isticanje važnosti ESG pristupa i potrebe za transparentnijom regulacijom elektroničke industrije kroz ESRS standarde. Kombinacija regulatornog okvira i primjera iz prakse čini tekst korisnim za razumijevanje šireg konteksta održivog poslovanja u EU.

4. Korišteni izvori

European Investment Bank (EIB), 2024., Environmental and Social Data Sheet. Dostupno na: <https://www.eib.org/attachments/registers/169172883.pdf>

(Pristupljeno 23. lipnja 2025.)

European Investment Bank (EIB), 2024., Finland is refurbishing smartphones to reduce reliance on critical raw materials. Dostupno na: <https://www.eib.org/en/stories/finland-refurbishing-smartphone-critical-raw-materials>

(Pristupljeno 23. lipnja 2025.)

Green Alliance, 2020., Design for a circular economy: Reducing the impacts of the products we use. Dostupno na: https://green-alliance.org.uk/wp-content/uploads/2021/11/Design_for_a_circular_economy.pdf

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

(Pristupljeno 23. lipnja 2025.)

Hrvatska poštanska banka (HPB), 30. travnja 2025. Što je ESG?

Dostupno na: <https://www.hpb.hr/hr/sto-je-esg/7874> (Pristupljeno 23. lipnja 2025.)

Hrvatski Telekom, 2021. The 2021 Sustainability Report. Dostupno na: <https://static.hrvatskitelekom.hr/webresources/tht/pdf/odgovornost/the-2021-sustainability-report.pdf> (Pristupljeno 23. lipnja 2025.)

Hrvatski Telekom, 2025. DaaS pametni uređaji bez kupovine. Dostupno na: <https://poslovni.ht.hr/daas-koristenje-mobilnih-uredaja-bez-kupovine> (Pristupljeno 23. lipnja 2025.)

IDOP.hr, 2023. Europski standardi izvještavanja o održivosti (ESRS).

Dostupno na: <https://idop.hr/europski-standardi-izvjestavanja-o-odrzivosti-esrs/>

(Pristupljeno 23. lipnja 2025.)

U.S. Geological Survey (USGS), 2006. Recycled Cell Phones—A Treasure Trove of Valuable Metals. Dostupno na: <https://pubs.usgs.gov/fs/2006/3097/fs2006-3097.pdf> (Pristupljeno 23. lipnja 2025.)